

JAB-002-001509

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

October - 2019

Accounting & Finance - 5

(Elective - 3) (Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001509

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

1 આસ્થા સપ્લાય લિ.નું તા. 31 માર્ચ 2018ના રોજનું કાચું-સરવૈયું નીચે મુજબ હતું : 20

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
10,000 ઓર્ડીનરી શેર દરેક રૂ. 100નો	—	10,00,000
5,000 પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100નો	—	5,00,000
10%ના ડિબેન્ચર	—	5,00,000
જમીન-મકાન	5,00,000	—
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	3,00,000	—
મેઈન્સ	2,00,000	—
મીટર્સ	50,000	—
યંત્ર	5,50,000	—
ફર્નિચર	70,000	—
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચ	1,05,000	—
વીજળી વિતરણ ખર્ચ	20,000	—
વહીવટી ખર્ચાઓ	1,40,000	—
શેર પ્રીમિયમ	—	1,00,000
વીજળી પ્રવાહ વેચાણ	—	4,00,000

JAB-002-001509]

1

[Contd...

કન્ટીજન્સી અનામત	—	50,000
ઘસારા ફંડ	—	1,40,000
મીટર ભાડું	—	30,000
રોકાણ-વ્યાજ	—	20,000
દેવાદાર-લેણદાર	70,000	60,000
ભાડું-કરવેરા	15,000	—
સમારકામ ખર્ચ	10,000	—
પગાર-મજૂરી	28,000	—
ડિબેન્ચર વ્યાજ	25,000	—
રોકાણો	5,47,000	—
હાથ પર સ્ટોર્સ	1,00,000	—
રોકડ-બેંક	1,20,000	—
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	50,000	—
સમારકામ અનામત	—	20,000
ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (01-04-2017)	—	80,000
	29,00,000	29,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન નીચે મુજબ મૂડી-મિલકત વધારો થયેલ છે :
જમીન-મકાન - રૂ. 2,00,000, મેઈન્સ - રૂ. 70,000, ટ્રાન્સફોર્મર્સ -
રૂ. 1,00,000 યંત્ર - રૂ. 1,30,000, શેરમૂડી - રૂ. 2,00,000,
પ્રેક્કરન્સ શેર - રૂ. 1,00,000.
 - (2) મિલકત પર 5% ઘસારો ગણવાનો છે.
 - (3) દર વર્ષે સમારકામ અનામત ખાતે રૂ. 20,000 રાખવામાં આવે છે.
 - (4) ચાલુ વર્ષે કરવેરા અંગેની જવાબદારી રૂ. 25,000 રાખવાની છે.
- દ્વિલેખા પદ્ધતિ અનુસાર તૈયાર કરો :
- (1) મહેસૂલી ખાતું
 - (2) ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું
 - (3) મૂડી આવક-જાવક ખાતું
 - (4) પાકું સરવૈયું.

અથવા

- 1 ધી ધૈર્ય ઇલેક્ટ્રીસીટી લિ.નું તા. 31-3-2018ના રોજનું કાચું સરવૈયું તથા 20 વધારાની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને દ્વિલેખા પદ્ધતિ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
ફ્યુઅલ ઓઈલ	25,00,000	—
મજૂરી	32,00,000	—
ઉત્પાદન વિભાગનો પગાર	11,00,000	—
ઓફિસ-સ્ટાફનો પગાર	4,00,000	—
ભાડું અને વેરા	2,00,000	—
મકાન	80,00,000	—
પ્લાન્ટ	90,00,000	—
થાંભલા	40,00,000	—
સાધનો-ઓજારો	7,00,000	—
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	20,00,000	—
મીટર્સ	15,00,000	—
ફર્નિચર	12,00,000	—
અનામત ભંડોળના રોકાણો (12% વ્યાજવાળા)	20,00,000	—
શેરમૂડી	—	80,00,000
8%ના ડિબેન્ચર્સ	—	60,00,000
લેણદારો	—	7,00,000
અનામત ભંડોળ	—	20,00,000
પરચૂરણ આવક	—	1,20,000
મીટરભાડું	—	6,00,000
ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (01-04-2017)	—	8,00,000
શેર ટ્રાન્સફર ફી	—	20,000
ધસારા ભંડોળ	—	53,00,000
સમારકામ નવીનીકરણ અનામત	—	10,60,000

વીજળી વેચાણ :		
દિવાબત્તી માટે	—	85,00,000
ચાલકબળ માટે	—	62,00,000
ખાસ કરાર માટે	—	30,00,000
કાનુની ખર્ચ	1,00,000	—
હાથ પર રોકડ	2,00,000	—
બેંક સિલક	30,00,000	—
દેવાદારો	5,40,000	—
વહીવટી ખર્ચ	4,80,000	—
ડિરેક્ટરનું મહેનતાણું	1,20,000	—
ઓડિટ ફી	40,000	—
હાથ પર સ્ટોર્સ	5,00,000	—
પ્લાન્ટ રીપેરીંગ ખર્ચ	80,000	—
ટ્રાન્સફોર્મર્સ રીપેરીંગ ખર્ચ	40,000	—
અગાઉ ચૂકવેલ ખર્ચ	1,00,000	—
જાહેર દિવાબત્તી ખર્ચ	12,00,000	—
સમારકામ નવીનીકરણ ખર્ચ	1,00,000	—
	4,23,00,000	4,23,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આવકવેરાની જોગવાઈ રૂ. 6,00,000 રાખો.
- (2) અનામત ભંડોળ ખાતે રૂ. 3,00,000 લઈ જવાના છે.
- (3) કાયમી મૂડી મિલકતની શરૂની બાકી પર 10% ઘસારો ગણો.
- (4) સમારકામ નવીનીકરણ અનામત ખાતે રૂ. 40,000 લઈ જાઓ.
- (5) વર્ષ દરમ્યાન શેરમૂડી અને મિલકતમાં વધારો :
શેરમૂડી : રૂ. 20,00,000, મકાન : રૂ. 10,00,000,
પ્લાન્ટ : રૂ. 24,00,000, થાંભલા : રૂ. 5,00,000,
સાધનો-ઓજારો : રૂ.1,00,000.

- 2 શીલ્પા લિ. પાસે તા. 1લી જાન્યુઆરી 2017ના રોજ રૂ. 2,00,000ની 12%ની 20 સરકારી જામીનગીરી દાર્શનિક કિંમતે છે. જેની પડતર કિંમત રૂ. 1,90,000 હતી. વ્યાજ તા. 31મી માર્ચ અને 30 સપ્ટેમ્બરના રોજ ચૂકવવાપાત્ર છે. જે 5મી એપ્રિલ અને 6ઠી ઓક્ટોબરના રોજ બેન્ક જમા કરે છે. 31મી ડિસેમ્બર 2017ના રોજ જામીનગીરીનો ભાવ રૂ. 98 શેર બજારમાં હતો :

2017ના વર્ષ દરમ્યાન નીચે મુજબના વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
01-05-2017	2,00,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-05-2017	1,20,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
31-08-2017	1,60,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
30-11-2017	1,00,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

શીલ્પા લિ.ના ચોપડામાં રોકાણ માટેનું ખાતું દર્શાવો. ખરીદ-વેચાણના સોદામાં બજાર કિંમત પર દલાલી 1% ધ્યાનમાં લો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન LIFO (લીફો) પદ્ધતિએ કરવામાં આવે છે.

અથવા

- 2 પારૂલ લિ. પાસે તા. 01-04-2017ના રોજ રૂ. 5,00,000ના 12%ના ઓઈલ 20 બોન્ડ હતા. જેની પડતર કિંમત રૂ. 4,75,000 હતી. વ્યાજ તા. 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવવામાં આવે છે. તા. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમ્યાન 12%ના ઓઈલ બોન્ડના નીચે દર્શાવ્યા મુજબના વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
01-08-2017	5,00,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
01-09-2017	3,00,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
01-12-2017	4,00,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
01-03-2018	2,50,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

ખરીદ-વેચાણના વ્યવહારમાં બજાર કિંમત પર 1% લેખે દલાલી ગણો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પ્રથમ આવે તે પ્રથમ જાય પદ્ધતિ (FIFO) મુજબ કરવામાં આવે છે.

પારૂલ લિ.ની બદીમાં તા. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 12%ના ઓઈલ બોન્ડનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 3 'અ'ના મકાનમાં તા. 25-03-2017ના રોજ આગ લાગી અને માલનો સ્ટોક 15 બળી ગયો. નીચે જણાવેલ માહિતી ઉપરથી આગથી થયેલ નુકસાનના દાવાની રકમ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો :

વિગત	રકમ (રૂ.)
તા. 01-01-2017ના રોજ સ્ટોક	15,000
તા. 01-01-2017 થી તા. 25-03-2017 સુધીની ખરીદી	47,000
તા. 01-01-2017 થી તા. 25-03-2017 સુધીનું વેચાણ	56,000
મજૂરી	2,400
પગાર	1,000
આવકમાલનું ગાડાભાડું	250

તમને નીચે મુજબ વધારાની માહિતી આપવામાં આવે છે.

- (1) સ્ટોક હંમેશા તેની પડતર કિંમત કરતાં 20% ઓછી કિંમતે આંકવામાં આવે છે.
- (2) જાહેરાત માટે રૂ. 100નો માલ મફત વહેંચવામાં આવ્યો હતો. જેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં થતો નથી.
- (3) એક કારકુનને તા. 30-01-2017ના રોજ નોકરીમાં રાખેલ હતો. તે દિવસથી તે રોજના રૂ. 20 લેખે રોકડ વેચાણ ઉચાપત કરતો હતો. તેને 20-03-2017ની સાંજે છૂટો કર્યા હતો. આ રકમનો પણ વેચાણમાં સમાવેશ થતો નથી.
- (4) છેલ્લા ત્રણ વર્ષની પડતર કિંમત ઉપર નફાની ટકાવારી આ પ્રમાણે હતી:
2014 : 13%, 2015 : 11%, 2016 : 12%
- (5) તેણે એક મિત્રને વેચાણકિંમત પર 10% નફો થાય તે રીતે રૂ. 1,000નો માલ વેચ્યો હતો. જેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં કરવામાં આવ્યો હતો.
- (6) રૂ. 1,000ની કિંમતનો માલ બચાવી લેવામાં આવ્યો હતો.
- (7) મજૂરીની રકમમાં રૂ. 400 યંત્ર ગોઠવવાની મજૂરી પેટે ચૂકવેલ રકમનો સમાવેશ થયેલ છે.
- (8) રૂ. 1,000ની કિંમતના ખરીદ કરેલ માલનું ભરતિયું ગુમ થયું હોવાથી તે માલ નોંધવાનો રહી ગયેલ છે.

અથવા

- 3 રાજ કંપનીએ નફાના નુકસાનની રૂ. 1,54,000ની વીમા પોલિસી લીધી છે 15
બાંધધરીનો ગાળો ચાર માસનો હતો.
તેના મકાનમાં તા. 31-10-2016ના રોજ આગ લાગી. નીચેની માહિતીના આધારે
નફા-નુકસાન દાવો ગણો.
- (1) દરેક વર્ષે તા. 31મી ડિસેમ્બરે હિસાબી વર્ષ પૂરું થાય છે.
 - (2) 2015ના હિસાબી વર્ષ માટે ચોખ્ખા નફો અને સ્થિર ખર્ચ અનુક્રમે
રૂ. 45,200 અને રૂ. 80,800 હતા. જ્યારે આ વર્ષનું વેચાણ રૂ. 7,87,500
હતું.
 - (3) તા. 31-10-2016ના રોજ પૂરા થયેલ વર્ષનું વેચાણ રૂ. 7,00,000 હતું.
 - (4) બાંધધરીના ગાળા દરમ્યાનનું વેચાણ રૂ. 29,550 હતું. જે પાછલા વર્ષના
સંબંધિત ગાળા દરમ્યાન રૂ. 1,90,500નું હતું.
 - (5) એવું અંદાજવામાં આવ્યું હતું કે 2016ના વર્ષમાં પાછલા વર્ષની સરખામણીએ
વેચાણમાં 10% અને ચોખ્ખા નફામાં 2%નો વધારો થશે.

- 4 ઋત્વીક કંપનીની નીચેની માહિતી આપેલ છે : 15
- ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10નો એક એવા) રૂ. 3,00,000
 - 10%ના ડિબેન્યર રૂ. 2,00,000
 - વેચાણ (એકમદીઠ રૂ. 100 લેખે) 3,000 એકમો
 - સ્થિર ખર્ચા રૂ. 50,000
 - ચલિત ખર્ચ (એકમદીઠ) રૂ. 50 લેખે
 - કરવેરા 50% લેખે

ગણતરી કરો :

- (1) શેરદીઠ કમાણી
- (2) નાણાકીય લિવરેજની કક્ષા
- (3) કાર્યકારી લિવરેજની કક્ષા
- (4) સંયુક્ત લિવરેજની કક્ષા
- (5) જો વેચાણમાં 50% વધારો થાય તો શેરદીઠ કમાણી શોધો.

અથવા

- 4 (a) તફાવત આપો : 8
નાણાકીય લિવરેજ અને કાર્યકારી લિવરેજ
- (b) ડિવિડન્ડ નીતિને અસરકર્તા પરિબળો. 7

ENGLISH VERSION

Instruction : Right side figures indicate marks.

1 The Trial Balance of Ashtha Supply Ltd. as on dt. 31-03-2018 **20**
was as under :

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
10,000 Ord. shares each of Rs. 100	—	10,00,000
5,000 Pre. shares each of Rs. 100	—	5,00,000
10% Debentures	—	5,00,000
Land and Building	5,00,000	—
Transformers	3,00,000	—
Mains	2,00,000	—
Meters	50,000	—
Machinery	5,50,000	—
Furniture	70,000	—
Generation cost of Electricity	1,05,000	—
Cost of distribution of Electricity	20,000	—
Administration expenses	1,40,000	—
Share (Securities) Premium	—	1,00,000
Sales of Electricity	—	4,00,000
Contingency Reserve	—	50,000
Depreciation Fund	—	1,40,000
Meter Rent	—	30,000
Interest on Investment	—	20,000

Debtors and Creditors	70,000	60,000
Rent and Rates	15,000	—
Repairing Expenses	10,000	—
Salary and Wages	28,000	—
Interest on Debentures	25,000	—
Investments	5,47,000	—
Stock on hand	1,00,000	—
Cash Bank	1,20,000	—
Interim Dividend	50,000	—
Repairing Reserve	—	20,000
Net Revenue A/c (01-04-2017)	—	80,000
	29,00,000	29,00,000

Other details :

- (1) Additions in Share capital and assets during the year as under :

Land and Building : Rs. 2,00,000, Mains : Rs. 70,000,
Transformers : Rs. 1,00,000, Machinery : Rs. 1,30,000,
Share Capital : Rs. 2,00,000, Preference
Share Capital : Rs. 1,00,000.

- (2) Provide for depreciation on assets at 5%.
(3) Provide Rs. 20,000 for repairing reserve.
(4) Provide Rs. 25,000 for taxation liabilities of the current year.

Prepare according to double account systems :

- (1) Revenue Account
(2) Net Revenue Account
(3) Capital Receipt Expenditure Account
(4) General Balance Sheet.

OR

- 1 By considering Trial Balance and additional information **20**
of the Dhairya Electric Ltd. prepare final accounts for
the year ending on 31-03-2018 by double account system.

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Fuel Oil etc.	25,00,000	—
Labour	32,00,000	—
Salary for electricity generation	11,00,000	—
Office Staff Salary	4,00,000	—
Rent and Taxes	2,00,000	—
Building	80,00,000	—
Plant	90,00,000	—
Pillars	40,00,000	—
Electricity Instruments	7,00,000	—
Transformers	20,00,000	—
Meters	15,00,000	—
Furnitures	12,00,000	—
12% Reserve fund investment	20,00,000	—
Share Capital	—	80,00,000
8% Debentures	—	60,00,000
Creditors	—	7,00,000
Reserve Fund	—	20,00,000
Miscellaneous income	—	1,20,000
Meter Rent	—	6,00,000
Net Revenue Account (1-4-2017)	—	8,00,000
Share Transfer Fee	—	20,000
Depreciation Fund	—	53,00,000

Repair and Replacement Reserve	—	10,60,000
Sales of electricity domestic	—	85,00,000
Sales of electricity Commercial	—	62,00,000
Sales of electricity Special contract	—	30,00,000
Legal Expenses	1,00,000	—
Cash on Hand	2,00,000	—
Cash at Bank	30,00,000	—
Debtors	5,40,000	—
Ad. Expenses	4,80,000	—
Directors Fees	1,20,000	—
Audit Fees	40,000	—
Stores on hand	5,00,000	—
Repairing expenses for plant	80,000	—
Repairing ex. for transformers	40,000	—
Expenses paid in advances	1,00,000	—
Public lighting expenses	12,00,000	—
Preparing and Replacement ex.	1,00,000	—
	4,23,00,000	4,23,00,000

Additional Information :

- (1) Provision for Income Tax is to be made Rs. 6,00,000.
- (2) Provision of Rs. 3,00,000 is to be made for reserve fund.
- (3) Depreciation is to be charged on the opening balance of the assets at the rate of 10%.
- (4) Provide Rs. 40,000 to repairs and replacement.
- (5) Increase in Share Capital and Assets during the year:
Share Capital Rs. 20,00,000, Building Rs. 10,00,000,
Plants Rs. 24,00,000, Pillars Rs. 5,00,000, Electricity
Instruments Rs. 1,00,000.

- 2 On 01-01-2017 Shilpa Ltd. had 12% Govt. Securities 20
 having face value of Rs. 2,00,000 and book value of
 Rs. 1,90,000. Interest is paid on 31st March and
 30th September which is credited in bank. On 5th April and
 6th October. The market value of security was Rs. 98 in
 Share Market as on 31-12-2017. The following transactions
 took place during 2017 :

Date	Face Value Rs.	Rate Rs.	Remarks
01-05-2017	2,00,000	96	Cum. Int. Purchase
31-05-2017	1,20,000	95	Ex. Int. Sale
31-08-2017	1,60,000	97	Ex. Int. Purchase
30-11-2017	1,00,000	101	Cum. Int. Sale

Brokerage is calculated @ 1% on market value for every sales-purchase transaction. Prepare Investment Account for the year 2017 in the books of Shilpa Ltd. Calculate stock as per LIFO Method.

OR

- 2 Parul Ltd. had 12% oil bonds having the face value of 20
 Rs. 5,00,000 and cost value of Rs. 4,75,000 as on 1-4-2017.
 Interest is paid on 30th June and 31st December. Following
 transaction of 12% oil bonds were incurred during the year
 ending on 31-03-2018.

Date	Face Value Rs.	Price Rs.	Remarks
01-08-2017	5,00,000	96	Cum. Interest Purchase
01-09-2017	3,00,000	95	Ex. Interest Sale
01-12-2017	4,00,000	97	Ex. Interest Purchase
01-03-2018	2,50,000	101	Cum. Interest Sale

Brokerage is calculated @ 1% on market value in each transaction of purchase and sale. Stock is valued as per First In First Out (FIFO) method. Prepare 12% Oil Bonds A/c for the year ending on 31-03-2018 in the books of Parul Ltd.

- 3 Fire broke out in A's premises on 25-03-2017 and stock of goods was destroyed. Prepare statement of claim for loss due to fire from the information given below : 15

Particulars	Amt. (Rs.)
Stock as on 01-01-2017.....	15,000
Purchase from 01-01-2017 to 25-03-2017	47,000
Sale from 01-01-2017 to 25-03-2017	56,000
Wages	2,400
Salary	1,000
Carriage Inward	250

The following additional information is given to you :

- (1) Stock is valued always at 20% less than its cost.
- (2) Goods of Rs. 100 were given free for publicity, which was not included in the above sales.
- (3) One clerk was appointed in service on 30-01-2017. He was misappropriating Rs. 20 per day from that date from cash sales. He was relieved on the evening of 20-03-2017. This amount is not included in sales.
- (4) Rate of Profit on Cost for the last three years were as under :
2014 : 13%, 2015 : 11%, 2016 : 12%
- (5) He had sold goods of Rs. 1,000 to a friend, so that 10% profit is made on selling price. This was included in above sales.
- (6) Goods of Rs. 1,000 were salvaged.
- (7) In the amount of wages Rs. 400 paid for wages of installing a machine is included.
- (8) Invoice for purchase of Rs. 1,000 was lost and hence not recorded.

OR

- 3 Raj Co. has taken a policy of Loss of Profit of Rs. 1,54,000 15
Indemnity period was four months.

Fire took place in its premises on 31-10-2016. Calculate the claim amount for loss of profit from the following information :

- (1) Accounting year ends on 31st December every year.
- (2) For the accounting year 2015, net profit and fixed expenses were Rs. 45,200 and Rs. 80,800 respectively whereas sales for this year were Rs. 7,87,500.
- (3) Sales for the year ended on 31-10-2016 were Rs. 7,00,000.
- (4) Sales during indemnity period were Rs. 29,550 which during the relevant period in the previous year were Rs. 1,90,500.
- (5) It is estimated that in the year 2016 sales will increase 10% and profit will increase 2% compared to previous year.

- 4 Following is the information of Rutvik Co. : 15

- Equity Share Capital (each of Rs. 10) Rs.3,00,000
- 10% Debentures..... Rs.2,00,000
- Sales (Rs. 100 per unit)3,000 units
- Fixed Cost Rs. 50,000
- Variable CostRs. 50 Per unit
- Rate of Tax..... 50%

Compute :

- (1) Earning Per Share
- (2) Degree of Financial Leverage
- (3) Degree of Operations Leverage
- (4) Degree Combined Leverage
- (5) Earnings per share, if 50% increase in sales.

OR

- 4 (a) Difference between : 8
Financial Leverage and Operating Leverage
- (b) Factors affecting dividend policy. 7